

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

487. Quandonam, & qualiter reducenda pensio, quando ea ab initio seu tempore impositionis non fuit excessiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Quaestio 485. An, narrato valore, eoque non justificato; vel etiam an falso narrato valore, reductioni sit locus, an vero in totum corrumpat pensio?

Respondeo primò: Narrato valore, eoque non justificato in toto, etiam si in modico, unde falsa diceretur narrativa, pensio corrumpit in totum, & non admittitur reductio seu aequitas moderativa ad proportionem veri valoris, & sic illud: qui cadit à syllaba cadit à toto, hic locum habet. Card. de Luc. de pens. d. 6. n. 12. Idem tradit Lott. l. 1. q. 41. n. 26. Et sic, sub distinctione tamen, nimirum, ut si pensionarius in justificatione valoris per ipsum narrati deficiat, vel si titularis assumpto in se onere probandi probet, valorem falsò expressum, pensio in totum corrumpat, & non sustineatur in ulla parte; si defectus sit infra congruam semel determinatam (intellige vel expressè, ut dum Papa expressè eam determinat per clausulam: dummodo remaneant tot pro titulari: vel tacitè, ut cum illa consequitur ex supposita quantitate fructuum, & determinata quantitate pensionis, v. g. si narrati fructus sint 200. ducati, & Papa reservet 100. sive cum clausula: modò medietatem non excedit, consequitur enim tunc determinatam congruam rectori 100. ducati) secus verò, si dictus defectus sit supra congruam; eò quòd tunc nulla sit ratio, ut nò sustineatur pensio illa in minore quantitate constituta. Siquidem valor pensionis, ut Lott. n. 30. & 31. principaliter exprimendus pro statuenda congrua favore ipsius titularis, adeoque quamvis expressio valoris pensionis sit falsa, quia tamen est falsitas commissa supra verum valorem pensionis, non præjudicat titulari, sed potius ei maximè prodest; cum vel sic determinetur ei, seu reliquatur major congrua; & sic falsitas ista, cum careat omni dolo, non est considerabilis. Neque tamen etiam negat Lott. n. 32. posse ex hoc capite pensionem alterari & reduci; sed solum hinc sequi negat, quòd tota corrumpat. Quod ipsum tamen etiam limitat, n. 33. nimirum in hoc casu pensionem in totum fore nullam, si pensio reservata esset in quantitate individuà; nihil autem prohibeat id, quod naturà dividuum est, ex mente disponentis individuum effici, quod ipsum in hac materia contingat; cum e converso expressio fructuum sit à determinandam principaliter ipsam pensionem, & consecutivè ad determinandam congruam titularis, nempe in pensionibus, quæ reservantur ex causa resignationis; in his enim quia resignans seu pensionarius protestatur, se nec aliter, nec alio modo velle resignare, quam reservatà sibi validè pensione in tanta quantitate propter dictam clausulam, quæ conditionem, & sic formam importat, quod aliàs erat naturà sua dividuum, est effectum individuum vi formæ, ac propterea aequit valere in parte & in parte non, ita Lott. à cit. n. 33.

2. De cetero ubi expressus valor falsus per ascensum, adhuc locum fore pensionis reductioni (saltem dum ageretur non cum primo resignatario, in quo intrat fortè specialis ratio; sed cum ejus successore directè proviso per Papam ex vacatione per mortem) si hæc duo copulativè concurrant, nempe deficientia doli in resignante seu pensionario (dum fortè is à Curia absens, ubi supplicatio cum dicta narrativa concepta fuit, in mandato dato ad resignandum fecit veram expressionem valoris, idemque fecit resignatarius in mandato da-

P. Leuren. Feri Benef. Tom. III.

to ad consentiendum pensioni, ita ut error ille commissus per expeditorem) & verisimilis voluntas Papæ, pro ut ea colligitur ex pluribus consimilibus resignationibus beneficiorum ejusdem Ecclesie sub narrativa ejusdem valoris, & cum reservatione consimilis, vel etiam majoris pensionis per eundem Papam aliòsque prædecessores, tradit Card. de Luc. de pensio. d. 12. à n. 5. & d. 14. n. 9. & d. 6. n. 7. juncto n. 11. & d. 4. n. 6.

Quaestio 486. Incidens, num ergo in casu pensionis reservata cum dicta clausula: dummodo; & cum consensu resignantis non aliàs, nec aliter, in totum corrumpat ob excessum, dictus resignans possit redire ad beneficium resignatum, & sit restituendus ad possessionem illius?

Respondeo negativè Garc. p. 1. c. 5. n. 441. dum resignans ipse fuit in culpa, quia sciens tantam pensionem non habere locum, tamen sic resignavit. Respondeo contra affirmativè idem Garc. n. 436. idem tenet Barb. juris Eccles. l. 1. c. 39. §. 3. nu. 45. (nimirum in casu, ubi dictum excellum nescivit) eò quòd, licèt tunc resignans acceptando reservationem pensionis cum clausula dummodo & c. & dando consensum tali resignationi, consentiat nullitati pensionis, si non purificetur dicta clausula seu conditio, sive non remaneant 100. & c. non tamen consentit, ut resignatio maneat valida; quin imò velit contrarium, cum resignet, reservatà sibi validè, ut putat, dictà pensione, & non aliter, nec alio modo. citat & recitat pro hac posteriore responsione Rotam in Arbina pens. 4. Decemb. 1600. non obstante, quòd contrarium senserat Rota in Senensi pens. 12. Jan. 1596. quam recitat. num. 435.

Quaestio 487. Quandoam igitur, & qualiter in specie reducenda pensio, quando ea ab initio seu tempore impositionis non fuit excessiva?

Respondeo ad primum: Dum apposita clausula: quod annullari, reduci aut minus non possit pensio (uti ea quandoque solet apponi teste Mand. tr. de signat. grat. tit. de pens. col. penult. apud Paris. l. 6. q. 2. n. 143.) de crescentibus etiam fructibus seu redditibus, reduci non poterit, ita supponere videtur Paris. loc. cit.

2. Respondeo ad primum secundò: de cetero, diminutus ex post redditibus in tanta quantitate, ut solutà pensione non maneat congrua titulari, nihil est, quin diminui debeat quantitas pensionis. Lott. l. 1. q. 42. nu. 54. ex Gig. de pens. q. 35. nu. 8. cum communi. atque Lott. ibid. n. 57. id sanè longè facilius admitti, si contingeret, prædium ali-quod insigne evinci, seu per evictionem divelli à beneficio; modò beneficiarius ipse probet, solutà pensione, restantes fructus sibi non sufficere pro congrua, citat pro hoc Rotam in Aquensi pens. 4. Maii. 1604. quin & in eadem decisum ait 10. Martii 1610. intentionem titularis pro reductione semel fundatam ex justis istiusmodi circumstantiis minimè posse elidi per oblationes pensionarii de conducendo reditus latius, seu pro majore quantitate; cum neque sic concludatur ad valorem, neque Ecclesia possit cogi ad locandum, cui etiam id minimè unquam expedit ob occasionem litigii.

X

3. Respon-

3. Respondeo ad primum tertio, non esse reducendam pensionem, si per annos tantum aliquot non remaneant centum pro rectore (idem est, dum non remaneret mille pro Episcopo, vel etiam medietas, vel dua tertia in beneficio simplice, dum est usque ei imposita pensio sub dicta clausula *dummodo* &c.) ob sterilitatem eorum, quae possit compensari cum fertilitate aliorum annorum. *Garc. p. 1. c. 5. n. 399. Ventrigl. to. 2. annot. 11. § 1. n. 48. in fine, citans Barb. de claus. claus. 47. n. 6.*

4. Respondeo ad secundum primo: reductionem pensionis posse deduci tum ex persona pensionarii, per viam nimirum replicationis, cum videlicet ipse agit, & deficit in justificatione clausulae *dummodo*: vel etiam pensionario ipso petente vel volente; quemadmodum enim sola voluntate pensionarii cessare potest & remitti pensio, ita etiam multo magis potest minui. *Lott. cit. q. 42. & 43.* Tum ex persona titularis, per modum nimirum vel actionis vel exceptionis; dum nempe probat & justificat, aut valorem fuisse falsum expressum ab initio, aut ex post illum fuisse imminutum. *Lott. loc. cit. n. 60. Gig. cit. q. 35. nu. 8. & Staph. Porro si titularis excipiat ex probationibus per eum factis, sibi non remanere congruam in summa taxata, posse pensionarium replicare, ut sibi solvatur in ea quantitate, quae superest, ita ut ad illam fiat deductio, tradit *Lott. ibid.* citans *Crescent. decis. 17. n. 3. de rescrip.**

5. Respondeo ad secundum secundum: Ex quocumque demum capite fiat deductio, id perpetuo observandum, ut fiat salva congrua ab initio constituta titulari, ita ut illa semper integre percipiatur per ipsum titularium, neque ullam diminutionem patiat. *Lott. loc. cit. n. 61. quam in rem incidenter.*

Questio 488. Quinam fructus vel emolumenta reputentur in ipsius congruae estimatione?

1. Respondeo: Præter ea, quae dicta sunt sub initium de erectione beneficii, Primo, cum agitur de beneficio simplice carente omni administratione, vel etiam habente administrationem aliquam, sed sine jurisdictione, congrua constituitur ex fructibus certis tantum, nisi aliter sit cautum. *Lott. l. 1. q. 42. n. 61.* Incerta autem reputantur ea, quae pendunt à futuro eventu prorsus contingibili. *Lott. ibid. n. 62.* qualia sunt distributiones. *Lott. ibid.* citans *Covar. var. resol. l. 13. c. 3. nu. 3.* Item oblationes, spolia mortuaria, anniversaria, & his similia. *Lott. ibid.* ex *Rebuff. tr. de congrua, n. 86.* Hoc tamen ita accipiendum, ut huiusmodi obventio seu eventus sit prorsus contingibilis, ita ut talia emolumenta nullam possint recipere certitudinem, ut, quia, si etiam vellet titularis ea vendere aut locare, nullum esset nactus emptorem, qui se vellet huic periculo exponere; alioquin si talis redemptor posset commodè & passim reperiri, id ipsum, pro quo communiter possent in annum locari vel vendi, reputaretur inter emolumenta certa. *Lott. nu. 63.* citans *Anchar. in clem. 2. de concess. præb. n. 4. Rebuff. ubi ante n. 87. & Rotam in Manianens. pens. 13. Jun. 1625.* uti idem tradit *Card. de Luc. de pens. d. 8. n. 8.* dicens: attendi in his experientiam plurium annorum, quorum coarctatio ita fructum certum ex incertis constituere dicitur, dum conductorem inveniunt ita ementè incertam

aleam. Sic multa vestigalia singulis annis locari pro pensione, quae solvatur pro emptione incerta alex transitus mercium, animalium à plurimum annorum experientia certificata. Porro circa emolumenta aliarum functionum Ecclesiasticarum hanc distinctionem hanc in rem notatu dignam tradit idem *Card. loc. cit. n. 9.* nempe, quod alia sunt emolumenta, quae proveniunt à merè voluntaria devotione populi, qui potest eas functiones non facere, vel eas faciendo, non invitare beneficiarum; qui proinde in his emolumentum principaliter obtinet ratione laboris personalis, & hac tanquam incerta non venire in fructu seu valore. Alia verò esse emolumenta debita ratione beneficii, seu juris Parochialis, quod vicissitudinariam continet necessitatem inter Parochum, & Parochianos ratione funerum, Baptismorum, matrimoniorum, & tunc, quia necessario nascitur, morimur, matrimonium contrahimus, aliæque sacramenta & divina percipere debemus à Parocho, cujus interventus est necessarius, idcirco ea venire in fructu.

2. Secundò cum agitur de beneficio, cui annexa administratio cum jurisdictione, ut sunt Ecclesie Cathedralis, Abbatiales; tum congrua, sicut est in mensa, ita pensio reservatur super omnibus fructibus & emolumentis mensae. *Lott. loc. cit. n. 64.* Ea autem dicuntur bona de mensa, quorum dominium tam utile, quam directum pertinet ad Ecclesiam, siue fuerint de novo donata Ecclesiae, seu ipsi Pralato inturo Ecclesiae; siue à longissimis temporibus fuerint in bonis Ecclesiae; si enim nunc devolvantur ex solidatione domini utilius cum directo, eatenus inter talia reputantur, quatenus Pralatus id declarat; jubendo ea describi inter alia bona mensae per officiales ad id deputatos per ipsum Pralatum; quae omnia præsumuntur facta post annum. *Lott. n. 65.* remittens ad *Mench. de arb. jud. casu 437. ex nu. 1. per totum.* Sic quoque, cum inter bona mensae reputetur ipsa jurisdictione, fructus quoque ejus, ut sunt multa, poena, & quidquid emolumentum reddunt causae civiles & criminales, ipsiusque magistratus, Cancellaria, scribania &c. reputabuntur, in hac congrua. *Lott. n. 66.* quæ etiam *n. 67.* Quod, licet nonnullis quandoque Episcopis rescipitum fuerit, ut se ablineant à locandis, vel vendendis scribanis huiusmodi, ne conductores excoerent litigantes, & latrones suspendant in bursa, ita exigente singulari quorundam avaritia; id tamen minimè à jure prohibitum iis, quodquid sit de elocationibus perpetuis, hinc posse Cancellarias Episcopales locari, & mercedem reputari oportere inter fructus certos tanquam fructum jurisdictionis, responsum esse à Rota, ait *Lott. n. 69.*

Questio 489. An, & qualiter resignatarius allegare possit excessum pensionis?

1. Respondeo: Cessionarium seu resignatarium, seu debentem solvere pensionem ex resignatione sibi facta teneri omnino ad solutionem pensionis cum resignante conventa, non obstante allegato ejusdem pensionis excessu, & opponit illi semper posse illud: *Solve vel dimitte*: cum æquum non sit, resignatarium ex dolo & perfidia sua consequi utilitatem, & resignans deludatur maxime, dum resignatio facta conditionaliter cum clausula: *non alias, aliter, nec alio modo.* *Tond. qq. benef. p. 26. l. §. 4. n. 4.* dicens, sic sæpe judicatum in supremis Galliae tribunalibus. *Card. de Luc. de pens. d. 12. n.*